

Bijlage 1 Protocol sociaal welbevinden (anti-pestprotocol)

Voorop staat dat op De Vliegerdt pesten in welke vorm en op welke manier dan ook als ongewenst gedrag wordt beschouwd. Derhalve zal er altijd worden ingegrepen als dit ongewenste gedrag wordt gesignaleerd.

Het voorkomen van pesten is echter nog veel belangrijker dan ingrijpen als pestgedrag wordt gesignaleerd. Daarbij draagt iedereen binnen De Vliegerdt zijn eigen verantwoordelijkheid. Van elke geleding wordt gedrag verwacht waaruit respect voor de ander spreekt.

Er zijn diverse definities van pesten in omloop. In ieder geval moet er sprake zijn van een zekere systematiek, ongelijk verdeelde macht, verminderde weerbaarheid en psychische en fysieke schade.

We zullen hier de onderstaande **definitie** hanteren:

Wij spreken van pesten als één zelfde kind (of meerdere kinderen) steeds weer opnieuw het slachtoffer wordt (worden) van pesterijen door één of meer kinderen voor een langere periode. Pesten is gebaseerd op ongelijke machtsverhoudingen. Vaak zijn er meerdere daders tegen één (of meer) weerloos (weerloze) slachtoffer(s).

Bij plagen vinden kinderen het vaak leuk. Eerst daagt de een iemand uit en dan andersom. Als er geplaagd wordt voel je je veilig. Je bent niet angstig en als dat wel zo is houdt het op. Plagen gebeurt zelden en blijft niet doorgaan.

We maken duidelijk onderscheid tussen pesten en plagen en leren kinderen het verschil hiertussen in onze lessen over sociale competenties. We hanteren het volgende als het om het verschil tussen plagen en pesten gaat (bron: Wikikids).

Plagen is iets anders als pesten. Plagen gebeurt tussen kinderen die gelijk zijn aan elkaar. En beide partijen zien het plagen vaak meer als een spel of een lolletje.

De bedoelingen van het kind dat plaagt zijn niet slecht, al kan een plagerij soms best even pijn doen. Bij pesten daarentegen is er sprake van een ongelijke machtsverhouding. De pester heeft macht over het kind wat gepest wordt. De pester heeft - bewust dan wel onbewust - de bedoeling om het kind te kwetsen.

*De verschillen tussen plagen en pesten in een overzicht**

PLAGEN	PESTEN
<i>Gebeurt af en toe</i>	<i>Gebeurt vaak en lang</i>
<i>Iedereen is gelijk. Eerst plaagt de één en dan plaagt de ander weer</i>	<i>Eén of meer kinderen spelen de baas</i>
<i>Het gaat heen en weer</i>	<i>Gaat altijd één kant op met vaak hetzelfde</i>
<i>Voor de lol</i>	<i>Gemeen bedoeld</i>
<i>Je kunt zeggen als het niet meer leuk is</i>	<i>Het is moeilijk of niet te stoppen</i>
<i>Voor iedereen is het leuk</i>	<i>Voor de één is het leuk maar voor de ander niet</i>

**bron: Stoppesten.nu*

Bij pesten is altijd sprake van verschillende partijen:

- de pester

- het slachtoffer
- medeleerlingen (wellicht onderverdeeld in groepen met verschillende belangen)
- de ouders van het slachtoffer
- de ouders van de pester

De pester, het slachtoffer en de rest van de klas/groep hebben er belang bij (zij het vanuit verschillende perspectieven) om niet te praten. Hierdoor kan pesten als een sluimerende veenbrand geruime tijd voort woekeren en merken ouders en leerkrachten het vaak niet op.

Pesten kan op velerlei manieren:

- met woorden
 - schelden, jennen, belachelijk maken, roddelen
- lichamenlijk
 - slaan, duwen, aan de haren trekken
- door uitsluiting
 - doodzwijgen, isoleren
- door afpersing
 - chanteren, bedreigen, dwingen om geld of spullen af te geven
- door stelen of vernielen van bezittingen
 - persoonlijke bezitting(en) kapot maken
- door gebruik te maken van digitale communicatie programma's
 - Whatsapp, Facebook, Instagram
 - Overige chatprogramma's

Dit anti-pest-protocol heeft tot doel:

- duidelijkheid te verschaffen over de ongewenstheid van pestgedrag op De Vliegerdt
- te beschrijven welke aspecten een rol spelen
- informatie te verschaffen over de wijze van aanpak

Iedereen binnen De Vliegerdt moet kunnen rekenen op een veilige leer- en speelomgeving. Van iedereen mag verwacht worden dat zij met respect voor elkaar omgaan en elkaar de ruimte bieden om zich te ontplooien. In een dergelijk schoolklimaat past pestgedrag absoluut niet.

Het hieronder gepresenteerde anti-pestprotocol is een aanvulling op de vele andere activiteiten binnen de school die er op gericht zijn om een zo veilig mogelijk schoolklimaat te bewerkstelligen.

De vijfsporen-aanpak

Bij het bestrijden van pesten wordt meestal uitgegaan van de vijfsporen-aanpak:

- steun bieden aan het kind dat gepest wordt
 - naar het kind luisteren
 - met het kind overleggen over mogelijke oplossingen
 - samen met het kind werken aan oplossingen
 - een kring van veiligheid rond de leerling bouwen
 - zo nodig inschakeling deskundige hulp
- steun bieden aan het kind dat pest
 - juridisch gesprek – straf geven
 - probleemoplossend gesprek
 - bespreken wat pesten voor de ander betekent
 - hulp bieden bij het onderhouden van positieve relaties met andere leerlingen
 - de leerling helpen zich aan regels en afspraken te houden
 - zo nodig deskundige hulp inschakelen

- de ouders steunen
 - ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen
 - informatie verschaffen
 - in samenwerking met de betrokken ouders het pestprobleem aanpakken
 - zo nodig doorverwijzen naar deskundige ondersteuning
- steun bieden aan de medeleerlingen en tegengaan onjuiste beeldvorming omtrent pesten
 - het geconstateerde ongewenste gedrag bespreekbaar maken
 - met de leerlingen bespreken welke rol zij zouden kunnen spelen bij de oplossing
 - aangeven dat pesten geen normaal gedrag is
 - aangeven dat een leerling pesten niet over zichzelf afroept
 - aangeven dat ander gedrag dan gemiddeld groepsgedrag ook bestaansrecht heeft; elkaar de ruimte te gunnen
- steun bieden aan de leerkrachten
 - informatie geven over pesten
 - informatie geven over de manier waarop pesten kan worden aangepakt

Leerkrachten hebben een voorbeeldrol. Als leerkrachten de leerlingen serieus nemen en ze op een vriendelijke wijze benaderen, geven ze een positief voorbeeld. Het is ook belangrijk dat de leerkracht geen partij kiest bij een conflict in de klas. Een speciale taak is weggelegd voor de kwaliteits coördinator. Zij kan sociale conflicten en pestsituaties met de klas bespreken en er samen met de leerkracht en de klas oplossingen voor bedenken.

Om pesten op school tegen te gaan moet rekening gehouden worden met een aantal randvoorwaarden:

- pesten moet als een probleem gezien worden
- geprobeerd moet worden pesten te voorkomen
- pesten moet kunnen worden gesignaleerd
- er moet duidelijk stelling genomen worden tegen pesten
- er dient een directe aanpak te zijn

spelregels

1. Als pesten wordt gesignaleerd wordt de leerkracht ingelicht.
2. School en gezin werken samen om de problematiek de wereld uit te helpen.
3. Het protocol sociaal welbevinden (anti-pestprotocol is leidraad voor de aanpak.
4. Protocol welbevinden zit in je groepsmap .
Voor " het tellen van het aantal keren gepest worden en de actie die ondernomen moet worden": Gebruik het stroomdiagram. (Ook aanwezig in je groepsmap) Noteer in ParnasSys de naam van het kind met datum en houdt het aantal malen dat het voorkomt bij.

Protocol

1. Je pest niet. Maar wordt pesten onverhoopt toch geconstateerd dan:
2. Spreek je de pester daarop aan.
3. Helpt dat niet dan schakel je de leerkracht in.
4. Ben je zelf slachtoffer dan vertel je thuis en op school (leerkracht, vertrouwenspersoon) wat er aan de hand is.
5. Je ouders nemen contact op met de ouders van de pester en zij proberen het probleem bespreekbaar te maken.
6. Blijft het pesten doorgaan dan nemen de ouders contact op met de leerkracht en/of directeur van de school.
7. Op school wordt gewerkt met de vijfsporen-aanpak.

8. De leerkracht hoort de leerling die gepest wordt.
9. De leerkracht hoort de leerling die pest.
10. De leerkracht probeert een “netwerkanalyse” te maken van de “omgeving” van deze leerlingen.
11. De leerkracht probeert de zaak bespreekbaar te maken, op te lossen en concrete afspraken te maken over het gewenste gedrag en informeert de ouders van de gepeste en de ouders van de pester over de acties.
12. Lukt dit niet naar tevredenheid dan wordt de kwaliteitscoördinator en/of de directeur ingeschakeld.
13. In ieder geval is er communicatie tussen de leerkracht, de kwaliteitscoördinator en de directeur.
14. De leerkracht communiceert met de ouders van de gepeste leerling en met de ouders van de pester over de voortgang.
15. Indien wenselijk dan wel noodzakelijk wordt deskundige hulp van buiten de school ingeschakeld.
16. Pestgedrag heeft altijd een passende strafmaatregel tot gevolg.
17. Het slachtoffer en/of zijn/haar ouders zal worden aangeraden aangifte te doen bij de politie.

Voorkomen van pestgedrag; een veilig sociaal klimaat

- Er worden wekelijks lessen over sociale competenties gegeven uit de methode Goed gedaan en de leerkracht speelt in op actuele situaties.
- Binnen de groep zijn afspraken gemaakt en deze vormen een onderdeel van de lijn binnen de school.
- De leerkracht zorgt ervoor dat kinderen in wisselende samenstellingen samenwerken.
- De leerkracht observeert het gedrag en de sociale omgang van de kinderen; dit laat zij terugkomen in de lessen. Indien nodig spreekt zij daar individuele kinderen op aan. Zij begeleidt/besprekt het samenwerken en samenspelen van de kinderen om daar waar nodig is te corrigeren.
- Indien er zich bijzonderheden voordoen, neemt de leerkracht contact op met de desbetreffende ouders.
- Ouders kunnen hun zorgen/vragen bespreken met de leerkracht en/of directeur. Hiervoor kan een afspraak gemaakt worden na schooltijd. Ook mailen en telefonisch contact is een mogelijkheid.
- De school wil niet dat ouders kinderen van anderen aanspreken op hun gedrag op het schoolplein of in de school. Dit gaat altijd via de leerkracht van het kind.
- Wanneer een leerling zich herhaaldelijk misdraagt naar andere kinderen of spullen van een ander kind beschadigt, wordt er contact opgenomen met de ouders.
- Twee keer per jaar wordt door de leerkracht de SCOL gescoord. Als er tijdens de uitslag vd SCOL opvallende zaken worden geconstateerd, dan bespreekt de lkr. dit met de kwaliteitscoördinator en worden er eventueel passende interventies toegepast.
- Ieder jaar vullen de leerlingen een vragenlijst Sociale Veiligheid in. Ook hiervan worden de uitslagen geanalyseerd en worden de conclusies eventueel verbonden aan een verbeterplan.
- Om 8.20 uur is er pleinwacht op het schoolplein.
- Leerlingen wordt de mogelijkheid geboden om gesprekken te voeren met de kwaliteitscoördinator als maatje voor sociale ondersteuning. Dit altijd eerst na toestemming van de ouders.
De kwaliteitscoördinator is pest coördinator en tevens de vertrouwenspersoon van onze school. (Zie klachtenprocedure)
- De school en ouders kunnen ondersteuning vragen bij de schoolmaatschappelijk werker.